

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สื่อมวลชน เป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการเตรียมคนเข้าสู่สังคม การอ่านหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฟิล์ม วิดีโอ ภาพยนตร์ ล้วนแต่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปลูกฝังค่านิยม ความคิด ทักษะคติต่าง ๆ ให้เราได้ทั้งสิ้น สื่อมวลชนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจะมีกระบวนการใหญ่เพื่อจะสื่อสารไปสู่กลุ่มเป้าหมาย การผลิตรายการวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ของสื่อมวลชนนั้น ผู้รับผิดชอบจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์กว้างขวาง เพราะสื่อมวลชนจะต้องสื่อสารความจริงและแจ้งข่าวสารให้ประชาชนทราบถึงความเป็นจริงนั้น โดยทั่วถึงกัน

ในบรรดาสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่แพร่หลายและมีอิทธิพลสูงเพราะเป็นสื่อมวลชนที่มีพลังในการสร้างทัศนคติ พฤติกรรม และเป็นทางด่วนข้อมูลข่าวสารและความบันเทิงที่หลากหลาย เนื่องจากสื่อโทรทัศน์เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเจาะเข้าถึงมวลชนได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว โดยผ่านสื่อแม่เหล็กไฟฟ้าในอากาศ

เหตุผลที่สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถสร้างผลกระทบกับมวลชนในสังคมได้อย่างมาก ก็เพราะคุณสมบัติหรือลักษณะกำหนดของสื่อโทรทัศน์เองมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่สามารถเข้าถึงคนทุกเพศทุกวัยได้อย่างรวดเร็ว ดังที่ Sydney W. Head ได้กล่าวถึงลักษณะของสื่อกระจายเสียงไว้ใน World Broadcasting System จะมีลักษณะดังนี้

1. สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่สามารถเกิดขึ้นพร้อมกันในทุกที่ สามารถเข้าถึงผู้รับได้มากที่สุด สามารถเอาชนะสิ่งกีดขวางทั้งธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น
2. สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่ใกล้ชิดสามารถเข้าถึงผู้รับได้ทุกวินาที และสามารถปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับผู้รับตลอดเวลา
3. สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่ต้องใช้วัตถุดิบในการผลิตสูงมาก จึงจำเป็นต้องใช้สินค้านำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อลดต้นทุนในการผลิต
4. สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีความยืดหยุ่น คือสามารถสร้างเป็นเครือข่ายระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ โดยอาศัยเทคโนโลยีที่ช่วยให้แพร่รายการไปได้กว้างไกล
5. ความรู้สึกในการเป็นเจ้าของสื่อโทรทัศน์ของประชาชนมีมากกว่าสื่อชนิดอื่น เพราะเป็นสื่อสามารถสร้างความรู้สึก มีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นกับผู้ชมได้

6. สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่ง่ายต่อการรบกวน จึงต้องมีกฎในการควบคุมในแง่เทคนิค ความถี่ และวิธีการใช้

7. สื่อโทรทัศน์สามารถควบคุมสังคมได้ จึงทำให้รัฐนำมาเป็นข้ออ้างในการควบคุมเนื้อหารายการ ในขณะที่ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสื่อ ก็อาจทำให้เกิดความไม่พอใจในการควบคุมรายการของรัฐได้

จากลักษณะกำหนดของสื่อภาพตามแนวคิดของซัดเนย์ดับบลิวเฮด (Sudney W.Head) แสดงให้เห็นว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อกระจายเสียงที่มีผลกระทบต่อสังคมสูง สามารถสร้างทัศนคติและพลังมวลชนได้มากกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ อีกทั้งเป็นสื่อสมัยใหม่ ที่ผู้ประกอบการนักการเมือง มีความสนใจที่เข้ามาลงทุนดำเนินการ การแข่งขันของธุรกิจโทรทัศน์ในปัจจุบันนับทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ

ประเทศไทยได้จัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งแรกขึ้นและเริ่มออกอากาศเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2498 เป็นที่รู้จักกันในชื่อ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 ของบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด เป็นบริษัทรัฐวิสาหกิจ ต่อมากองทัพบกได้จัดตั้งสถานีโทรทัศน์ขึ้นเป็นสถานีที่ 2 เรียกชื่อสถานีโทรทัศน์กองทัพบกหรือ ททบ. ช่อง 7 เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2501 เป็นหน่วยงานราชการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของกรมการทหารสื่อสาร ต่อมาปี พ.ศ. 2508 รัฐบาลได้อนุมัติให้บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด จัดตั้งเครื่องส่ง ระบบ 625 เส้นแทนระบบ 525 เส้นที่ใช้อยู่เดิม นับได้ว่ากิจการวิทยุโทรทัศน์ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานีวิทยุโทรทัศน์ที่ออกอากาศด้วยระบบ VHF (Very High Frequency) รวม 11 สถานีดังนี้

1. สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท.
2. สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
3. สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
4. สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
5. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์
6. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 4 ขอนแก่น
7. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 4 อุบลราชธานี
8. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 8 ลำปาง
9. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 7 พิษณุโลก
10. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 9 สุราษฎร์ธานี
11. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 10 หาดใหญ่

ปี พ.ศ. 2535 สมัยรัฐบาล ฯพณฯ อานันท์ ปันยารชุน ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้ดำริให้มีการจัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์เสรีขึ้นเพื่อเป็นสื่อคุณภาพที่มีความเป็นกลาง และให้ข้อมูลถูกต้องตามข้อเท็จจริง เป็นการชำระไว้ซึ่งเสรีภาพในการรับรู้และการแสดงออกของประชาชน อันจะเป็นการช่วยพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประเทศ โดยรัฐบาลได้เปิดโอกาสให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ

วันที่ 4 เมษายน 2538 “กลุ่มสยามทีวี” ได้รับอนุมัติสัมปทานให้เป็นผู้ดำเนินการกิจการสถานีโทรทัศน์ระบบ UHF โดยการดูแลของบริษัท สยาม อินโฟเนเทคเมนต์ จำกัด ภายใต้ชื่อสถานีโทรทัศน์ ITV (Independent Television) หรือ “ทีวีเสรี” โดยออกอากาศด้วยระบบ UHF (Ultra High Frequency) เป็นสถานีแรกของประเทศไทย ซึ่งเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพสูง และให้สัญญาณภาพได้คมชัดกว่าการออกอากาศด้วยระบบ VHF (Very High Frequency) และได้เริ่มออกอากาศแพร่ภาพอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2539 โดยตั้งเป้าหมายอัตราส่วนของรายการประเภทข่าว 30% รายการสารคดีและสาระประโยชน์ 40% รายการบันเทิง 30%

โทรทัศน์ไทยมีทั้งระบบที่สถานีเป็นของรัฐโดยตรง เช่น ช่อง 5 (กองทัพบก) ช่อง 9 (อ.ส.ม.ท.) และช่อง 11 (กรมประชาสัมพันธ์) ซึ่งมีการควบคุมทั้งด้านเนื้อหารายการและการจัดสรรคลื่น แต่ก็สามารถขยเวลาให้เอกชนเข้าไปดำเนินรายการได้ แต่รัฐจะต้องมีส่วนในการควบคุมรายการต่าง ๆ และด้านเนื้อหา การควบคุมของรัฐบาลนั้น รัฐได้มอบอำนาจการควบคุมด้านเทคนิคให้กับกรมไปรษณีย์โทรเลข ด้านการดำเนินงานและด้านรายการ กรมประชาสัมพันธ์ โดยมีคณะกรรมการบริหารวิทยุและโทรทัศน์ (กบว.) เป็นผู้รับผิดชอบ

โทรทัศน์ไทยยังมีอีกระบบหนึ่งคือ ระบบที่ให้สัมปทานเอกชนไปดำเนินการกิจการโทรทัศน์ โดยรัฐเป็นผู้ควบคุม ได้แก่ ช่อง 7 สี บริษัท กรุงเทพวิทยุโทรทัศน์ จำกัด ได้รับสัมปทานจากสถานีกองทัพบกช่อง 5 และไทยทีวีสีช่อง 3 บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ได้รับสัมปทานจาก อ.ส.ม.ท.

สื่อโทรทัศน์ไม่มีสิทธิ์เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ตลอดระยะเวลา 25 แรกของการดำเนินการ แต่ภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 สื่อมวลชนมีสภาพการตื่นตัวทางประชาธิปไตยขยายไปในทุกวงการ สื่อมวลชนเริ่มมีการกลัคลายตัวจากที่ถูกควบคุมอย่าง ก่อนหน้านี้ กลับมีเสรีภาพเพิ่มขึ้น แต่การปฏิรูประบบวิทยุและโทรทัศน์ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องกรรมสิทธิ์และการจัดระบบธุรกิจแบบอุปถัมภ์ ทำให้โครงสร้างเก่ายังคงอยู่ โทรทัศน์ยังคงไม่สามารถปลดตนเองให้เป็นอิสระจากวิถีคิดที่พึงพิงอำนาจรัฐและยังคงทำหน้าที่เป็นเครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองและการค้าต่อไป

จะเห็นได้ว่าสำหรับสื่อโทรทัศน์ในสี่ทศวรรษแรกยังมีโครงสร้างเป็นการผูกขาดสูงมาก ผนวกกับการควบคุมอย่างเข้มงวดในด้านสาระทางการเมือง ทำให้ระบบโทรทัศน์ดำเนินการในลักษณะเอื้อประโยชน์ต่อพัฒนาการของระบบธุรกิจทางการเมืองเสียส่วนใหญ่

โทรทัศน์เริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในช่วงปี 2529-2530 มีการปฏิรูปการเสนอรายการข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำในด้านรูปแบบให้น่าสนใจเป็นเสมือนหนึ่งการนำเสนอความคิดเห็นเรื่องการแข่งขันและการเปิดทางเลือกใหม่เข้าสู่ระบบที่ปิด และมีลักษณะถึงผูกขาด กล่าวคือ บริษัท แอปซีทีค อินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น โดย ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้รับสัมปทานในการทำข่าวช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สามารถใช้รูปแบบใหม่ในการเสนอข่าวและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการประกอบการทำรายการข่าวให้น่าสนใจกว่าข่าวของสถานีอื่น ๆ

ความตื่นตัวในเรื่องข้อมูลข่าวสารสิทธิในการรับรู้ และแสดงออกของประชาชน มีการขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว สอดรับกับปัญหาเศรษฐกิจที่ต้องการ ข้อมูลที่เที่ยงตรง จะรวดเร็วเพื่อการตัดสินใจ ผนวกกับพัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทำให้ภาพลักษณ์ของสังคมข่าวสาร เป็นเรื่องจำเป็นของชีวิต เศรษฐกิจและการเมือง การปฏิรูปรายการข่าวจึงนับเป็นบทบาทของกระแสความตื่นตัวในด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งนำมาถึงเศรษฐกิจ การเมือง การพัฒนาของประเทศ

ความตื่นตัวทางด้านสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางโทรทัศน์เริ่มมีมากขึ้น ทุกสถานีจัดให้มีรายการข่าวและวิเคราะห์ข่าว ตลอดจนรายการวิจารณ์เหตุการณ์บ้านเมือง แต่รายการบันเทิงยังคงหลีกเลี่ยงการเสนอแง่มุมที่เป็นการวิจารณ์สังคม เพราะระบบการเซ็นเซอร์ยังคงมีอยู่ แม้จะยกเลิกบทบาทการเซ็นเซอร์ของ กบว. ไปแล้ว โดยมอบให้อยู่ในดุลยพินิจของแต่ละสถานี

จะเห็นว่าในช่วง 10 ปีมานี้ เทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคม อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ดาวเทียม มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงและขยายรูปแบบออกไปในหลายทิศทาง นอกจากนี้ การเติบโตของทุนข้ามชาติในอุตสาหกรรมสื่อมวลชนระหว่างประเทศ รวมทั้งการผ่อนคลายกฎหมายและระเบียบข้อบังคับในการควบคุมสิทธิและเสรีภาพในการประกอบกิจการด้านสื่อสารมวลชน ก็มีส่วนอย่างสำคัญที่ส่งผลให้ระบบสื่อสารมวลชนในหลายประเทศขยายตัวแบบก้าวกระโดด

นักวิชาการเศรษฐกิจได้ชี้ให้เห็นว่า การผูกขาดกิจการด้านข่าวสารและศิลปวัฒนธรรม นอกจากจะทำให้เจ้าของกิจการกลายเป็นผู้มีอิทธิพลการเมืองและเศรษฐกิจแล้ว

ยังทำให้ขาดความหลากหลายของเนื้อหาและข้อมูลข่าวสารและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ การรุกรอนสิทธิและเสรีภาพ รับรู้ข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนผู้รับสาร

ภายหลังเหตุการณ์พฤษภาคม 2535 โทรทัศน์มีการปรับตัวเป็นไปอย่าง รมัดระวัง และกระทำเฉพาะจุดเล็ก ๆ เท่านั้น เช่น การริเริ่มรายการที่เปิดมีการซักถามโดยตรง จากผู้ชมในห้องส่ง และทางบ้าน(โดยทางโทรศัพท์) กระนั้น ก็เห็นได้ว่า บางรายการมี ประชาชนให้ความสนใจร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างกระตือรือร้น มีเสรีภาพในการเสนอข้อมูล ข่าวสารมากขึ้น ได้มีการเรียกร้องให้ปรับปรุงโครงสร้างของระบบ เพื่อให้เอกชนและสาธารณะ ชนได้เข้าไปมีสิทธิเป็นเจ้าของและดำเนินกิจการวิทยุและโทรทัศน์ได้ถูกต้องตามกฎหมายและมี การเรียกร้องให้ปรับปรุงคุณภาพของรายการ มิให้มีการตรวจเซ็นเซอร์และควบคุมอย่างเข้มงวด ดังที่เคยปฏิบัติ

ส่วนในด้านธุรกิจนั้น จะเกิดสภาวะการแข่งขันแย่งชิงรายการมากขึ้น เพื่อแย่งจำนวนผู้ ชมที่มีผลต่อเนื่องไปถึงรายได้จากการที่บริษัทโฆษณาจะจ่ายให้แก่ทางสถานีเพื่อโฆษณาไปยัง กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย รายการต่าง ๆ จะแข่งขันกันด้วยเนื้อหาและคุณภาพที่สามารถตอบสนองรสน นิยมของผู้ชมได้มากที่สุด ซึ่งผู้ชมจะเลือกดูรายการมากกว่าจะเลือกว่าสถานีใดมีเทคโนโลยีใน การออกอากาศที่ล้ำหน้ามากที่สุด ผู้ประกอบการจึงเน้นไปที่การแข่งขันในด้านเนื้อหา และ พิจารณาว่าจะเลือกใช้เทคโนโลยีใดทำรายการของตนไปสู่ผู้ชมได้ดีที่สุด เพราะโลกในปัจจุบัน เป็นโลกในยุคที่เรียกว่า Consumer Oriented คือธุรกิจใด ๆ ก็ตามจะสามารถอยู่รอดได้ก็ต่อเมื่อ ธุรกิจนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ตรงเป้า การปรับเปลี่ยนรายการจึงเป็น แบบ "Local" มากขึ้น ถือเป็นรายการที่เหมาะสมกับตลาดและกลุ่มผู้ชมในประเทศมากกว่า

จากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของโลกดังกล่าวจึงทำให้เกิดการแข่งขัน และการคิดค้นพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารกันอย่างหลากหลายเช่น การใช้ดาวเทียม (Satellite) หรือการส่งสัญญาณเป็นคลื่นแล้วส่งไปตามสายเคเบิลใยแก้ว(Fiber Optic) ในการส่ง สัญญาณ ตลอดจนการแข่งขันในด้านรายการ ความรวดเร็วในการนำเสนอ ความแปลกใหม่ โดยวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้โทรทัศน์ของตนเป็นที่นิยมของผู้รับชม

จากเหตุผลดังกล่าวระบบการแพร่ภาพโทรทัศน์ จึงได้มีการพัฒนาต่อเนื่อง จน ถึงปัจจุบันระบบการแพร่ภาพโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมจึงถูกนำมาใช้เพื่อให้สามารถแพร่ภาพ สัญญาณครอบคลุมได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

เนื่องจากในชีวิตประจำวัน คนเราต้องการรับรู้ข่าวสารในชีวิตสังคมสมัยใหม่ หรือได้รับความบันเทิงในเวลาว่าง เพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานประจำ แต่สื่อโทรทัศน์ระบบปกติไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นนี้ได้เพียงพอ เคเบิลทีวีหรือโทรทัศน์ประเภทเสียบค่าใช้จ่าย จึงเป็นอีกพัฒนาการหนึ่งของเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในสังคม ท่ามกลางสภาพการณ์ที่แข่งขันกันของตลาดสื่อ โดยเป็นสื่อที่สมาชิกยอมเสียบค่าธรรมเนียม เพื่อรับชมรายการที่แปลกใหม่และหลากหลาย ต่างไปจากรายการของ Free TV ทั้ง 6 สถานี จึงนับเป็นการให้อีกทางเลือกหนึ่งแก่ประชาชนในการบริโภครายการได้หลากหลายมากขึ้น

มูลเหตุหนึ่งของการขยายธุรกิจโทรทัศน์ประเภทเสียบค่าใช้จ่ายนั้น สืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยส่งดาวเทียมไทยคม ขึ้นสู่วงโคจรในปลายปี 2536 ผู้ประกอบการเคเบิลทีวีได้เตรียมที่จะพัฒนาเทคนิคและระบบการออกอากาศ โดยการนำดาวเทียมเข้ามาใช้เสริม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแพร่สัญญาณภาพให้ดีขึ้น (เมธี นิมุข, 2536 อ้างถึงใน ปริญญา ห่องสำเร็จ, 2538)

นอกจากนั้น เคเบิลทีวียังมีลักษณะเด่น ที่แตกต่างไปจากโทรทัศน์ระบบ VHF อย่างชัดเจน 2 ประการคือ (ปริญญา ห่องสำเร็จ, 2538)

1. การให้ทางเลือกในการบริโภครายการที่มากขึ้น เพราะเป็นการออกอากาศแบบ Multi Channels ผู้ออกอากาศสามารถส่งรายการดี ๆ จำนวนมากมาออกอากาศได้หลาย ๆ ช่องพร้อมกัน
2. ผู้ชมเคเบิลทีวีต้องเสียบค่าใช้จ่ายในการรับชมรายการ จึงไม่มีการโฆษณาแทรกระหว่างรายการ ทำให้มีความต่อเนื่องในการรับชม

โทรทัศน์ประเภทเสียบค่าใช้จ่ายที่มีอยู่ในประเทศไทยมี 3 แบบด้วยกันคือ

1. การส่งสัญญาณรายการแบบไร้สาย หรือคลื่นไมโครเวฟ (Multipoint Multichannel Distribution System : MMDS) เป็นการส่งสัญญาณรายการโทรทัศน์โดยการแผ่กระจายคลื่นความถี่จากสถานีโทรทัศน์ไปในอากาศ
2. การส่งสัญญาณรายการแบบทางสาย (Hybrid Fiber/Cable : HFC) เป็นการส่งสัญญาณรายการโทรทัศน์จากศูนย์ผลิตรายการโทรทัศน์ไปยังชุมชน โดยผ่านสาย Optical Fiber และ Coaxial Cable
3. การส่งสัญญาณรายการทางดาวเทียม (Direct To Home : DTH) เป็นการใช้ระบบดาวเทียมติดต่อระหว่างสถานีโทรทัศน์ไปยังชุมชน และเดินสายย่อยให้บริการแก่สมาชิก

โทรทัศน์ประเภทเสียบค่าใช้จ่ายได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการให้ดำเนินการบริการโทรทัศน์ประเภทเสียบค่าใช้จ่ายในปี 2532 โดยให้สัมปทานแก่บริษัท

อินเทอร์เน็ตบนชั้นเนต บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชัน จำกัด (IBC) เป็นรายแรก เริ่มออกอากาศเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2532 โดยออกอากาศครอบคลุมพื้นที่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หลังจาก IBC ได้รับสัมปทานไม่นานนัก อ.ส.ม.ท. ก็อนุมัติให้บริษัทเอกชนเข้าร่วมทำโทรทัศน์ประเภทเสี้ยค่าใช้จ่ายอีกรายหนึ่งคือ บริษัท ไทยสกายเคเบิลทีวี จำกัด (มหาชน) หรือที่เรียกทั่วไปว่า ไทยสกายทีวี (Thai Sky TV) และเมื่อปี 2538 ได้มีโทรทัศน์ประเภทเสี้ยค่าใช้จ่ายรายใหม่เกิดขึ้นอีกหนึ่งรายคือ บริษัท ยูนิเวอร์แซล เคเบิลทีวีเน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน) หรือยูทีวี

กิจการโทรทัศน์ประเภทเสี้ยค่าใช้จ่าย จัดเป็นพัฒนาการสื่อสารเทคโนโลยีประเภทหนึ่งซึ่งส่งผลให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในกิจการด้านสื่อสารมวลชนที่เป็นผลมาจากข้อจำกัดของการใช้คลื่นความถี่วิทยุ

ดังนั้น การนำเอาพัฒนาการของเทคโนโลยีทางการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในกิจการสื่อสารวิทยุโทรทัศน์ ดังเช่น การส่งคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือคลื่นแอสตเขียนผ่านไปยังทางสาย Coaxial Cable หรือสาย Optic Fiber นั้นนับเป็นวิถีทางหนึ่งซึ่งช่วยคลี่คลายสถานการณ์ข้อจำกัดของการใช้คลื่นวิทยุที่ถูกจัดสรรและกำลังจะหมดไป

โทรทัศน์ประเภทเสี้ยค่าใช้จ่าย จึงได้มีการนำมาใช้ประโยชน์ในงานสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะในการแพร่ภาพรายการต่าง ๆ เพื่อเป็นทางเลือกในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สาระความรู้ ความบันเทิงของประชาชนอีกทางเลือกหนึ่ง นอกเหนือจากการรับชมรายการจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 3, ช่อง 5, ช่อง 7, ช่อง 9, ช่อง 11 และไอทีวี

การที่สื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน นิยมแยกย่อยเฉพาะเรื่องมากขึ้น เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็นโลกของสังคมข่าวสาร ประชาชนจึงมีความสนใจที่จะรับรู้เรื่องราวหลากหลายแล้ว แต่ความสนใจที่แตกต่างไป สื่อใดสามารถเข้าถึงความสนใจเหล่านั้นได้ ก็จะมีลูกค้าประจำทำให้สื่อเหล่านั้น ๆ ผลิตต่อ ๆ ไปได้ ทำให้เกิดการพัฒนาด้านเนื้อหาของสื่อไปอีกระดับหนึ่ง จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การเปิดรับโทรทัศน์เพื่อแสวงหาข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิงสามารถทำได้อย่างเสรี โดยไม่เสี้ยค่าใช้จ่ายในการเปิดรับจากโทรทัศน์ช่อง 3, ช่อง 5, ช่อง 7, ช่อง 9, ช่อง 11 และไอทีวี แต่กระนั้นก็มีผู้ต้องการเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์ประเภทเสี้ยค่าใช้จ่าย ซึ่งจะต้องเสี้ยค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบสัญญาณและค่าบริการรายเดือน ทั้งนี้เนื่องจากสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้มีการแยกย่อยเฉพาะเนื้อหาเป็นช่องข่าว ช่องภาพยนตร์ ช่องกีฬา ช่องเพลง ช่องการศึกษา ช่องภาษาจีนหรือญี่ปุ่น ซึ่งผู้เปิดรับสามารถเลือกรับชมได้ตามความสนใจ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการเปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีเปรียบเทียบกับประเภทเสี้ยค่าใช้จ่าย และผู้เปิดรับโทรทัศน์มีพฤติกรรมในการเปิดรับโทรทัศน์ทั้งสองประเภทอย่างไร ได้รับอะไรจากการเปิดรับและต้องการเนื้อหารายการแบบไหน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากร การใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการเปิดรับโทรทัศน์ของผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีและประเภทเสียค่าใช้จ่าย
2. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับโทรทัศน์ของผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีและประเภทเสียค่าใช้จ่าย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางประชากร การใช้เวลาว่าง ของผู้เปิดรับโทรทัศน์ระหว่างประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสียค่าใช้จ่าย
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับโทรทัศน์ระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสียค่าใช้จ่าย
5. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับโทรทัศน์ระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสียค่าใช้จ่าย

ปัญหำนำในการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากร การใช้เวลาว่าง และพฤติกรรมการเปิดรับโทรทัศน์ของผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีและประเภทเสียค่าใช้จ่ายเป็นอย่างไร
2. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับโทรทัศน์ของผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีแตกต่างกับประเภทเสียค่าใช้จ่ายอย่างไร
3. ลักษณะทางประชากร การใช้เวลาว่าง ของผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีแตกต่างกับประเภทเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่
4. พฤติกรรมการเปิดรับโทรทัศน์ของผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีแตกต่างกับประเภทเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่
5. การเปิดรับโทรทัศน์ของผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสียค่าใช้จ่ายมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการดูโทรทัศน์แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากร การใช้เวลาว่าง ของผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีมีความแตกต่างกับประเภทเสียค่าใช้จ่าย
2. ผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสียจ่ายมีพฤติกรรมการเปิดรับโทรทัศน์แตกต่างกัน
3. ผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสียจ่ายมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการดูโทรทัศน์แตกต่างกัน

ขอบเขตในการวิจัย

ในการวิจัยหัวข้อ “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจการเปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสียค่าใช้จ่าย” เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยกลุ่มผู้ชมรายการโทรทัศน์ประเภทไม่เสียค่าใช้จ่ายจะทำการศึกษากลุ่มผู้มีการศึกษาระดับชั้น ม.6 ขึ้นไปและมีรายได้เฉลี่ยในครอบครัวไม่ต่ำกว่า 20,000 บาท เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีลักษณะพื้นฐานใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ชมโทรทัศน์ประเภทบอกรับสมาชิก เนื่องจากมีข้อสันนิษฐานว่ากลุ่มผู้ชมรายการโทรทัศน์ประเภทบอกรับสมาชิกเป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังในคุณภาพของรายการสูง และมีการศึกษาสูงตลอดจนรายได้ครอบครัวสูงด้วย

นิยามศัพท์

ลักษณะทางประชากร	หมายถึง	เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ การเป็นเจ้าของสิ่งที่ยกถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ
พฤติกรรมกาเปิดรับโทรทัศน์	หมายถึง	ลักษณะการเลือกประเภทหรือเนื้อหารายการ ความบ่อยครั้ง ปริมาณการใช้เวลา และช่วงเวลาที่เปิดรับโทรทัศน์
โทรทัศน์ประเภทรับชมฟรี	หมายถึง	การที่ผู้ชมโทรทัศน์สามารถเปิดเครื่องรับโทรทัศน์ชมรายการต่าง ๆ จากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 ช่อง 11 และ ไอทีวี โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเปิดรับ

โทรทัศน์ประเภทเสียค่าใช้จ่าย	หมายถึง	การที่ผู้ชมโทรทัศน์สามารถเปิดเครื่องรับโทรทัศน์ชมรายการต่าง ๆ จากสถานีโทรทัศน์ประเภทไม่เสียค่าใช้จ่ายและรับชมรายการจากเครือข่ายเคเบิลทีวีซึ่งผู้เปิดรับได้สมัครเป็นสมาชิกและได้รับการติดตั้งอุปกรณ์การรับสัญญาณจากผู้ประกอบการซึ่งมี 3 บริษัทคือ IBC, THAI SKY และ UTV
การใช้เวลาว่าง	หมายถึง	กิจกรรม ความสนใจ ความเห็น กิจกรรม ประกอบด้วย เล่นกีฬา ดูโทรทัศน์ ทำงาน อดิเรก ซอปปิง ฯลฯ ความสนใจ ประกอบด้วยความสนใจเกี่ยวกับครอบครัว งาน บ้านเทิง ความเห็น ประกอบด้วย ความเห็นเกี่ยวกับครอบครัว สังคม การศึกษา การเมือง
ความพึงพอใจ	หมายถึง	ความรู้สึกรับได้รับการตอบสนองตามความต้องการจากการเปิดรับโทรทัศน์ แบ่งเป็น เหตุผลที่เปิดรับข่าวสารทางโทรทัศน์และ ประเภทรายการที่เลือกเปิดรับโทรทัศน์
การใช้ประโยชน์	หมายถึง	การนำข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ไปใช้ ประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงเกี่ยวกับรายการที่นำเสนอทางโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีและประเภทเสียค่าใช้จ่าย ให้มีความเหมาะสม ทั้งในด้านสาระบันเทิงและคุณภาพรายการที่นำเสนอให้มากยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อ